

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/43194> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Altena, J.G.H.

Title: Het legaliteitsbeginsel en de doorwerking van Europees recht in het Nederlandse materiële strafrecht

Issue Date: 2016-09-22

Jurisprudentie

Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen / Europese Unie

- HvJ EG 5 februari 1963, 26/62, ECLI:EU:C:1963:1 (*Van Gend & Loos*)
- HvJ EG 15 juli 1963, 25/62, ECLI:EU:C:1963:17 (*Plaumann*)
- HvJ EG 15 juni 1964, 6/64, ECLI:EU:C:1964:66 (*Costa/ENEL*)
- HvJ EG 12 november 1969, 29/69, ECLI:EU:C:1969:57 (*Stauder*)
- HvJ EG 17 december 1970, 11/70, ECLI:EU:C:1970:114 (*Internationale Handelsgesellschaft*)
- HvJ EG 21 maart 1972, 82/71, ECLI:EU:C:1972:20 (*S.A.I.L.*)
- HvJ EG 10 oktober 1973, 34/73, ECLI:EU:C:1973:101 (*Variola*)
- HvJ EG 11 juli 1974, 8/74, ECLI:EU:C:1974:82 (*Dassonville*)
- HvJ EG 4 december 1974, 41/74, ECLI:EU:C:1974:133 (*Van Duyn*)
- HvJ EG 8 april 1976, 48/75, ECLI:EU:C:1976:57 (*Royer*)
- HvJ EG 15 december 1976, 41/76, ECLI:EU:C:1976:182 (*Donckerwolcke*)
- HvJ EG 3 maart 1977, 80/76, ECLI:EU:C:1977:39 (*Kerry Milk*)
- HvJ EG 14 juli 1977, 8/77, ECLI:EU:C:1977:131 (*Sagulo*)
- HvJ EG 9 maart 1978, 106/77, ECLI:EU:C:1978:49 (*Simmmenthal II*)
- HvJ EG 23 november 1978, 7/78, ECLI:EU:C:1978:209 (*Thompson*)
- HvJ EG 25 januari 1979, 98/78, ECLI:EU:C:1979:14 (*Racke*)
- HvJ EG 7 februari 1979, 136/78, ECLI:EU:C:1979:34 (*Auer*)
- HvJ EG 13 februari 1979, 85/76, ECLI:EU:C:1979:36 (*Hoffmann-La Roche/Commissie*)
- HvJ EG 5 april 1979, 148/78, ECLI:EU:C:1979:110 (*Ratti*)
- HvJ EG 6 mei 1980, 102/79, ECLI:EU:C:1980:120 (*Commissie/België*)
- HvJ EG 9 juli 1981, 169/80, ECLI:EU:C:1981:171 (*Gondrand en Garancini*)
- HvJ EG 19 januari 1982, 8/81, ECLI:EU:C:1982:7 (*Becker*)
- HvJ EG 6 oktober 1982, 283/81, ECLI:EU:C:1982:335 (*CILFIT*)
- HvJ EG 1 maart 1983, 300/81, ECLI:EU:C:1983:50 (*Commissie/Italië*)
- HvJ EG 10 april 1984, 14/83, ECLI:EU:C:1984:153 (*Von Colson en Kamann*)
- HvJ EG 17 mei 1984, 83/83, ECLI:EU:C:1984:185 (*Estel/Commissie*)
- HvJ EG 10 juli 1984, 63/83, ECLI:EU:C:1984:255 (*Kirk*)
- HvJ EG 25 september 1984, 117/83, ECLI:EU:C:1984:288 (*Könecke*)
- HvJ EG 29 januari 1985, 234/83, ECLI:EU:C:1985:30 (*Gesamthochschule Duisburg*)
- HvJ EG 30 januari 1985, 143/83, ECLI:EU:C:1985:34 (*Commissie/Denemarken*)
- HvJ EG 23 mei 1985, 29/84, ECLI:EU:C:1985:229 (*Commissie/Duitsland*)
- HvJ EG 26 februari 1986, 152/84, ECLI:EU:C:1986:84 (*Marshall I*)
- HvJ EG 27 februari 1986, 238/84, ECLI:EU:C:1986:88 (*Röser*)
- HvJ EG 23 april 1986, 294/83, ECLI:EU:C:1986:166 (*Les Verts*)
- HvJ EG 9 april 1987, 363/85, ECLI:EU:C:1987:196 (*Commissie/Italië*)

- HvJ EG 11 juni 1987, 14/86, ECLI:EU:C:1987:275 (*Pretore di Salò*)
- HvJ EG 8 oktober 1987, 80/86, ECLI:EU:C:1987:431 (*Kolpinghuis*)
- HvJ EG 22 oktober 1987, 314/85, ECLI:EU:C:1987:452 (*Foto-Frost*)
- HvJ EG 27 januari 1988, 349/85, ECLI:EU:C:1988:34 (*Denemarken/Commissie*)
- HvJ EG 4 februari 1988, 157/86, ECLI:EU:C:1988:62 (*Murphy and others*)
- HvJ EG 13 juli 1989, 5/88, ECLI:EU:C:1989:321 (*Wachauf*)
- HvJ EG 12 september 1989, 68/88, ECLI:EU:C:1989:339 (*Griekse mais*)
- HvJ EG 27 maart 1990, 372/88, ECLI:EU:C:1990:140 (*Cricket St. Thomas*)
- HvJ EG 17 mei 1990, 262/88, ECLI:EU:C:1990:209 (*Barber*)
- HvJ EG 19 juni 1990, C-213/89, ECLI:EU:C:1990:257 (*Factortame*)
- HvJ EG 13 november 1990, 331/88, ECLI:EU:C:1990:391 (*Fedesa*)
- HvJ EG 13 november 1990, C-106/89, ECLI:EU:C:1990:395 (*Marleasing*)
- HvJ EG 12 december 1990, C-172/89, ECLI:EU:C:1990:457 (*Vandemoortele*)
- HvJ EG 19 november 1991, C-6/90, ECLI:EU:C:1991:428 (*Francovich*)
- HvJ EG 2 augustus 1993, C-271/91, ECLI:EU:C:1993:335 (*Marshall II*)
- HvJ EG 2 augustus 1993, C-366/89, ECLI:EU:C:1993:330 (*Commissie/Italië*)
- HvJ EG 12 oktober 1993, C-37/92, ECLI:EU:C:1993:836 (*Vanacker en Lesage*)
- HvJ EG 16 december 1993, C-334/92, ECLI:EU:C:1993:945 (*Wagner Miret*)
- HvJ EG 3 maart 1994, C-316/93, ECLI:EU:C:1994:82 (*Vaneetveld*)
- HvJ EG 23 februari 1995, C-358/93 en C-416/93, ECLI:EU:C:1995:54 (*Bordessa*)
- HvJ EG 30 november 1995, C-55/94, ECLI:EU:C:1995:411 (*Gebhard*)
- HvJ EG 14 december 1995, C-163/94, C-165/94 en C-250/94, ECLI:EU:C:1995:451 (*Sanz de Lera*)
- HvJ EG 29 februari 1996, C-193/94, ECLI:EU:C:1996:70 (*Skanavi en Chrysanthakopoulos*)
- HvJ EG 26 september 1996, C-341/94, ECLI:EU:C:1996:356 (*Allain*)
- HvJ EG 26 september 1996, C-168/95, ECLI:EU:C:1996:363 (*Arcaro*)
- HvJ EG 17 oktober 1996, C-64/95, ECLI:EU:C:1996:388 (*Lubella*)
- HvJ EG 24 oktober 1996, C-72/95, ECLI:EU:C:1996:404 (*Kraaijeveld*)
- HvJ EG 12 december 1996, C-74/95 en C-129-95, ECLI:EU:C:1996:491 (*Procura della Repubblica/X*)
- HvJ EG 25 juni 1997, C-304/94, C-330/94, C-342/94 en C-24/95, ECLI:EU:C:1997:314 (*Tombesi*)
- HvJ EG 18 december 1997, C-129/96, ECLI:EU:C:1997:628 (*Inter-environnement Wallonie*)
- HvJ EG 2 april 1998, C-296/95, ECLI:EU:C:1998:152 (*EMU Tabac*)
- HvJ EG 1 oktober 1998, C-209/96, ECLI:EU:C:1998:448 (*Verenigd Koninkrijk/Commissie*)
- HvJ EG 29 oktober 1998, C-230/97, ECLI:EU:C:1998:521 (*Awoyemi*)
- HvJ EG 1 juni 1999, C-319/97, ECLI:EU:C:1999:272 (*Kortas*)
- HvJ EG 23 november 1999, C-369/96 en C-376/96, ECLI:EU:C:1999:575 (*Arblade en Leloup*)
- HvJ EG 10 mei 2001, C-144/99, ECLI:EU:C:2001:257 (*Commissie/Nederland*)
- HvJ EG 29 januari 2002, C-162/00, ECLI:EU:C:2002:57 (*Pokrzęptowicz-Meyer*)
- HvJ EG 19 september 2002, C-187/01 en C-385/01, ECLI:EU:C:2003:87 (*Gözütok en Brügge*)
- HvJ EG 30 september 2003, C-224/01, ECLI:EU:C:2003:513 (*Köbler*)

- HvJ EG 23 oktober 2003, C-40/02, ECLI:EU:C:2003:584 (*Scherndl*)
- HvJ EG 23 oktober 2003, C-408/01, ECLI:EU:C:2003:582 (*Adidas-Salomon*)
- HvJ EG 7 januari 2004, C-60/02, ECLI:EU:C:2004:10 (*Rolex*)
- HvJ EG 15 januari 2004, C-235/02, ECLI:EU:C:2004:26 (*Saetti en Frediani*)
- HvJ EG 19 april 2004, C-371/02, ECLI:EU:C:2004:275 (*Björnekulla Fruktindustrier*)
- HvJ EG 5 oktober 2004, C-397/01 tot C-403/01, ECLI:EU:C:2004:584 (*Pfeiffer*)
- HvJ EG 11 november 2004, C-457/02, ECLI:EU:C:2004:707 (*Niselli*)
- HvJ EG 3 mei 2005, C-387/02, C-391/02 en C-403/02, ECLI:EU:C:2005:270 (*Berlusconi*)
- HvJ EG 16 juni 2005, C-105/03, ECLI:EU:C:2005:386 (*Pupino*)
- HvJ EG 28 juni 2005, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P tot C-208/02 P en C-213/02 P, ECLI:EU:C:2005:408 (*Dansk Rørindustri*)
- HvJ EG 13 september 2005, C-176/03, ECLI:EU:C:2005:542 (*Commissie/Raad: milieustrafrecht*)
- HvJ EG 22 november 2005, C-384/02, ECLI:EU:C:2005:708 (*Grøngaard & Bang*)
- HvJ EG 10 januari 2006, C-344/04, ECLI:EU:C:2006:10 (*IATA en ELFAA*)
- HvJ EG 5 mei 2006, C-23/03, C-52/03, C-133/03, C-337/03 en C-473/03, ECLI:EU:C:2006:285 (*Mulliez*)
- HvJ EG 4 juli 2006, C-212/04, ECLI:EU:C:2006:443 (*Adeneler*)
- HvJ EG 3 mei 2007, C-303/05, ECLI:EU:C:2007:261 (*Advocaten voor de Wereld*)
- HvJ EG 10 mei 2007, C-391/04, ECLI:EU:C:2007:272, NJ 2007/418, m.nt. M.R. Mok (*Georgakis*)
- HvJ EG 7 juni 2007, C-335/05, ECLI:EU:C:2007:321 (*Øízení Letového Provozu*)
- HvJ EG 21 juni 2007, C-259-05, ECLI:EU:C:2007:363 (*Omni Metal Service*)
- HvJ EG 28 juni 2007, C-467/05, ECLI:EU:C:2007:395 (*Dell'Orto*)
- HvJ EG 5 juli 2007, C-321/05, ECLI:EU:C:2007:408 (*Kofoed*)
- HvJ EG 23 oktober 2007, C-440/05, ECLI:EU:C:2007:625 (*Commissie/Raad: scheepsverontreiniging*)
- HvJ EG 11 december 2007, C-161/06, ECLI:EU:C:2007:773 (*Skoma-Lux*)
- HvJ EG 18 december 2007, C-341/05, ECLI:EU:C:2007:809 (*Laval*)
- HvJ EG 15 april 2008, C-268/06, ECLI:EU:C:2008:223 (*Impact*)
- HvJ EG 22 mei 2008, C-266/06 P, ECLI:EU:C:2008:295 (*Evonik Degussa/ Commissie en Raad*)
- HvJ EG 3 juni 2008, C-308/06, ECLI:EU:C:2008:312 (*Intertanko*)
- HvJ EG 17 juli 2008, C-66/08, ECLI:EU:C:2008:437 (*Kozłowski*)
- HvJ EG 16 december 2008, C-73/07, ECLI:EU:C:2008:727 (*Satakunnan Markkinapörssi Oy en Satamedia Oy*)
- HvJ EG 10 maart 2009, C-345/06, ECLI:EU:C:2009:140 (*Heinrich*)
- HvJ EG 23 april 2009, C-261/07 en C-299/07, ECLI:EU:C:2009:244 (*VTB-VAB*)
- HvJ EG 23 april 2009, C-378/07 tot en met C-380/07, ECLI:EU:C:2009:250 (*Angelidaki*)
- HvJ EG 16 juli 2009, C-12/08, ECLI:EU:C:2009:466 (*Mono Car Styling*)
- HvJ EG 6 oktober 2009, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616 (*Wolzenburg*)
- HvJ EG 30 november 2009, C-357/09 PPU, ECLI:EU:C:2009:741 (*Kadzoev*)
- HvJ EU 23 december 2009, C-45/08, ECLI:EU:C:2009:806 (*Spector Photo Group*)
- HvJ EU 19 januari 2010, C-555/07, ECLI:EU:C:2010:21 (*Küçükdeveci*)

- HvJ EU 10 juni 2010, C-395/08 en C-396/08, ECLI:EU:C:2010:329 (*Bruno*)
- HvJ EU 29 juni 2010, C-550/09, ECLI:EU:C:2010:382 (*Strafzaken tegen E en F*)
- HvJ EU 8 september 2010, C-409/06, ECLI:EU:C:2010:503 (*Winner Wetten*)
- HvJ EU 29 maart 2011, C-201/09 en C-216/09, ECLI:EU:C:2011:190 (*ArcelorMittal*)
- HvJ EU 29 maart 2011, C-352/09 P, ECLI:EU:C:2011:191 (*ThyssenKrupp Nirosta/Commissie*)
- HvJ EU 31 maart 2011, C-546/09, ECLI:EU:C:2011:199 (*Aurubis Balgaria*)
- HvJ EU 5 mei 2011, C-434/09, ECLI:EU:C:2011:277 (*McCarthy*)
- HvJ EU 15 september 2011, C-483/09 en C-1/10, ECLI:EU:C:2011:583 (*Gueye*)
- HvJ EU 10 november 2011, C-405/10, ECLI:EU:C:2011:722 (*Özlem Garenfeld*)
- HvJ EU 24 januari 2012, C-282/10, ECLI:EU:C:2012:33 (*Dominguez*)
- HvJ EU 1 maart 2012, C-393/10, ECLI:EU:C:2012:110 (*O'Brien*)
- HvJ EU 26 april 2012, C-510/10, ECLI:EU:C:2012:244 (*DR en TV2 Danmark*)
- HvJ EU 14 juni 2012, C-606/10, ECLI:EU:C:2012:348 (*ANAFE*)
- HvJ EU 12 juli 2012, C-79/11, ECLI:EU:C:2012:448 (*Maurizio Giovanardi*)
- HvJ EU 26 februari 2013, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107 (*Melloni*)
- HvJ EU 26 februari 2013, C-617/10, ECLI:EU:C:2013:105 (*Åkerberg Fransson*)
- HvJ EU 14 maart 2013, C-240/12, ECLI:EU:C:2013:173 (*EBS Le Relais Nord-Pas-de-Calais*)
- HvJ EU 19 september 2013, C-297/12, ECLI:EU:C:2013:569 (*Filev en Osmani*)
- HvJ EU 3 oktober 2013, C-583/11 P, ECLI:EU:C:2013:625 (*INUIT*)
- HvJ EU 10 oktober 2013, C-306/12, ECLI:EU:C:2013:650 (*Spedition Welter*)
- HvJ EU 8 april 2014, C-293/12, ECLI:EU:C:2014:238 (*Digital Rights Ireland*)
- HvJ EU 6 mei 2014, C-43/12, ECLI:EU:C:2014:298 (*Commissie/Parlement en Raad*)
- HvJ EU 10 juli 2014, C-358/13 en C-181/14, ECLI:EU:C:2014:2060 (*Markus D. en G.*)
- HvJ EU 18 december 2014, C-599/13, ECLI:EU:C:2014:2462 (*Somvao*)
- HvJ EU 18 december 2014, Advies 2/13, ECLI:EU:C:2014:2454 (*Advies over ontwerpakkoord toetreding tot het EVRM*)
- HvJ EU 12 februari 2015, C-369/13, ECLI:EU:C:2015:85 (*Gielen*)
- HvJ EU 14 april 2015, C-409/13, ECLI:EU:C:2015:217 (*Raad/Commissie*)
- HvJ EU 8 september 2015, C-105/14, ECLI:EU:C:2015:555 (*Taricco*)
- HvJ EU 19 april 2016, C-411/14, ECLI:EU:C:2016:278 (*Dansk Industri*)

Gerecht van Eerste Aanleg van de Europese Gemeenschappen

- GvEA EG 5 april 2006, T-279/02, ECLI:EU:T:2006:103 (*Evonik Degussa/Commissie*)
- GvEA EG 12 december 2007, T-101/05 en T-111/05, ECLI:EU:T:2007:380 (*BASF en UCB/Commissie*)
- GvEA EG 8 juli 2008, T-99/04, ECLI:EU:T:2008:256 (*AC Treuhand AG/Commissie*)
- GvEA EG 8 oktober 2008, T-69/04, ECLI:EU:T:2008:415 (*Schunk en Schunk Kohlenstoff-Technik/Commissie*)

Gerecht

- Gerecht EU 28 april 2010, T-456/05, ECLI:EU:T:2010:168 (*Gütermann en Zwicky/Commissie*)
- Gerecht EU 27 juni 2012, T-372/10, ECLI:EU:T:2012:325 (*Bolloré/Commissie*)
- Gerecht EU 16 september 2013, T-373/10, ECLI:EU:T:2013:455 (*Villeroy & Boch e.a./Commissie*)
- Gerecht EU 27 februari 2014, T-256/11, ECLI:EU:T:2014:93 (*Ezz e.a./Raad*)
- Gerecht EU 11 juli 2014, T-541/08, ECLI:EU:T:2014:628 (*Sasol/Commissie*)
- Gerecht EU 9 december 2014, T-91/10, ECLI:EU:T:2014:1033 (*Lucchini SpA*)
- Gerecht EU 9 december 2014, T-472/09 en T-55/10, ECLI:EU:T:2014:1040 (*SP/Commissie*)

Europees Hof voor de Rechten van de Mens

- EHRM 8 juni 1976, 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72, 5370/72, ECLI:NL:XX:1976:AC5818, NJ 1978/224, m.nt. D.H.M. Meuwissen (*Engel/Nederland*)
- EHRM 26 april 1979, 6538/74, NJ 1980/146, m.nt. E.A. Alkema (*Sunday Times*)
- EHRM 18 december 1986, 9697/82 (*Johnston en anderen t. Ierland*)
- EHRM 28 maart 1990, 10890/84 (*Groppera Radio/Zwitserland*)
- EHRM 25 mei 1993, 14307/88 (*Kokkinakis/Griekenland*)
- EHRM 22 november 1995, 20190/92 en 20166/92, NJ 1997/1, m.nt. G. Knigge (*SW en CR/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 11 november 1996, 17862/91 (*Cantoni/Frankrijk*)
- EHRM 25 november 1997, 24348/94 (*Grigoriades/Griekenland*)
- EHRM 22 juni 2000, 32492/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 en 33210/96 (*Coëme e.a./België*)
- EHRM 22 maart 2001, 37201/97 (*K.-H.W./Duitsland*)
- EHRM 22 maart 2001, 34044/96, 35532/97 en 44801/98 (*Streletz, Kressler en Krenz/Duitsland*)
- EHRM 24 januari 2006, 14685/04 (*Penart/Estland*)
- EHRM 10 oktober 2006, 40403/02 (*Pessino/Frankrijk*)
- EHRM 23 november 2006, 73053/01 (*Jussila/Finland*)
- EHRM 3 mei 2007, 11843/03, 11847/03 en 11849/03 (*Custers/Denemarken*)
- EHRM 24 mei 2007, 77193/01 en 77196/01 (*Dragotoni/Roemenië*)
- EHRM 12 juli 2007, 74613/01 (*Jorgic/Duitsland*)
- EHRM 12 februari 2008, 21906/04 (*Kafkaris/Cyprus*)
- EHRM 19 september 2008, 9174/02, NJ 2010/65, m.nt. J.M. Reijntjes (*Korbely/Hongarije*)
- EHRM 17 september 2009, 10249/03 (*Scoppola/Italië 2*)
- EHRM 17 mei 2010, 36376/04 (*Kononov/Letland*)
- EHRM 27 januari 2013, 59552/08 (*Rohlena/Tsjechische Republiek*), EHRC 2015/5, m.nt. M.A.P. Timmerman
- EHRM 21 oktober 2013, 42750/09 (*Del Río Prada/Spanje*)
- EHRM 16 september 2014, 1660/03 (*Plechkov/Roemenië*)
- EHRM 14 april 2015, 66655/13 (*Contrada/Italië*)

Hoge Raad

- HR 13 januari 1879, W 4330 (*Meerenberg*)
- HR 3 december 1906, W 8468 (*Venlose koppelaarster*)
- HR 23 mei 1921, NJ 1921/564, m.nt. B.M. Taverne (*Diefstal van elektriciteit*)
- HR 6 januari 1936, ECLI:NL:HR:1936:BG9444, NJ 1936/312, m.nt. W.P.J. Pompe (*Landbouwcrisis*)
- HR 28 juni 1960, NJ 1961/196, m.nt. B.V.A. Röling
- HR 26 juni 1962, NJ 1963/12, m.nt. W.P.J. Pompe (*Kousen en sokken*)
- HR 15 januari 1980, ECLI:NL:HR:1980:AC3950, NJ 1980/266
- HR 6 mei 1980, ECLI:NL:HR:1980:AB7463, NJ 1980/475, m.nt. Th.W. Van Veen
- HR 2 april 1985, ECLI:NL:HR:1985:AB7967, NJ 1985/796 (*Onbehoorlijk gedrag*)
- HR 30 september 1986, ECLI:NL:HR:1986:AC9507, NJ 1987/299, m.nt. Th.W. Van Veen
- HR 20 december 1991, ECLI:NL:HR:1991:AC1755, NJ 1992/322, m.nt. G. Knigge (*Tilburgse wapenhandelaar*)
- HR 3 maart 1992, ECLI:NL:HR:1992:AB8369, NJ 1992/556 (*Chinese Konijnebouten*)
- HR 19 januari 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC9192, NJ 1993/532 (*Rijden zonder Nederlands (maar wel met een Duits) rijbewijs*)
- HR 8 maart 1994, ECLI:NL:HR:1994:AC0279, NJ 1994/412 (*Rechter mag formele wet niet toetsen aan Grondwet / lex certa*)
- HR 18 maart 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1297, NJ 1994/743, m.nt. A.H.J. Swart en K.J.M. Mortelmans
- HR 20 februari 1996, ECLI:NL:HR:1996:AD2491, NJ 1996/503, m.nt. G. Knigge
- HR 1 juli 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZD0505, NJ 1998/10, m.nt. G. Knigge (*Afgeschafte controles aan de binnengrenzen*)
- HR 15 oktober 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZC2177, NJ 1997/649, m.nt. D.W.F. Verkade (*Pink Floyd/Rigu Sound*)
- HR 10 december 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZD0590, NJ 1997/223
- HR 24 juni 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZD0773, NJ 1998/70, m.nt. A.C. 't Hart
- HR 21 april 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZD1030, NJ 1998/782, m.nt. A.C. 't Hart
- HR 2 februari 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZD1313, NJ 1999/554, m.nt. T.M. Schalken
- HR 30 november 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZD1150, NJ 2000/129
- HR 11 juli 2000, ECLI:NL:HR:2000:ZD1900, NJ 2000/606 (*Vernielen vogelnesten*)
- HR 31 oktober 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA7954, NJ 2001/14 (*Krulsla*)
- HR 10 juli 2001, NJ 2002/482, m.nt. G. Knigge
- HR 18 september 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB1471, NJ 2002/559, m.nt. J.M. Reijntjes, AAe 2002/99, m.nt. Y. Buruma (*Decembermoorden*)
- HR 9 juli 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD7737, NJ 2002/569
- HR 17 september 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE1336, NJ 2002/627
- HR 23 december 2003, ECLI:NL:HR:2003:AL4343
- HR 2 november 2004, NJ 2005/80, m.nt. E.A. Alkema (*Verplichte rusttijden*)
- HR 14 december 2004, ECLI:NL:HR:2004:AR4900, JM 2005/48, m.nt. J.R.C. Tieman

- HR 18 januari 2005, ECLI:NL:HR:2005:AR6579, *JM* 2005/37, m.nt. F.A.J. Koopmans
- HR 29 maart 2005, ECLI:NL:HR:2005:AS5435
- HR 31 mei 2005, ECLI:NL:HR:2005:AR8021, *NJ* 2005/458
- HR 4 oktober 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT3643
- HR 11 oktober 2005, ECLI:NL:HR:2005:AS9224, *NJ* 2008/207, m.nt. P.A.M. Mevis
- HR 21 maart 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU3477
- HR 30 januari 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ4087, *NJ* 2007/95
- HR 6 februari 2007, ECLI:NL:HR:2007:AY6713, *NJ* 2008/467, m.nt. F.G.H. Kristen (*Cardio Control*)
- HR 10 augustus 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ3758, *AB* 2007/291, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven (*Vierdaagse*)
- HR 2 oktober 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA7923, *NJ* 2008/16
- HR 4 december 2007, ECLI:NL:HR:2007:BB5377
- HR 6 juni 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD3139, *AB* 2008/214, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
- HR 16 september 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC8651, *NJ* 2008/512
- HR 6 oktober 2009, ECLI:NL:HR:2009:BJ3301
- HR 27 oktober 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI7097 / ECLI:NL:HR:2009:BI7099 (*Chinese horeca*), *NJ* 2010/598, m.nt. Y. Buruma
- HR 26 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM4440, *NJ* 2010/655, m.nt. N. Keijzer
- HR 22 februari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BN9287, *NJ* 2012/62, m.nt. N. Keijzer
- HR 5 juli 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP2620
- HR 5 juli 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP2551, *JOR* 2011/294, m.nt. G.T.J. Hoff
- HR 12 juli 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP6878, *NJ* 2012/78, m.nt. N. Keijzer
- HR 10 januari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BP7858, *NJ* 2012/46
- HR 17 april 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW1481
- HR 17 april 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU3988
- HR 3 juli 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW5178, *NJ* 2012/656, 657 en 658, m.nt. N. Keijzer bij *NJ* 2012/658
- HR 3 juli 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW3332, *NJ* 2013/51, m.nt. P.A.M. Mevis, *AB* 2012/360, m.nt. R. Ortlep
- HR 21 september 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW5879, *AB* 2012/367, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven (*Thuiskopie*)
- HR 8 januari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BX6910, *NJ* 2013/266, m.nt. M.J. Borgers
- HR 5 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ1780, *NJ* 2013/389, m.nt. E. Verhulp (*Albron*)
- HR 21 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ3791
- HR 2 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:6, *JOR* 2013/179, m.nt. J. Italianer
- HR 10 september 2013, ECLI:NL:HR:2013:670, *NJ* 2015/443, m.nt. A.H. Klip
- HR 9 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2012:BX4096, *NBSTRAF* 2012/388, m.nt. T.J. Kelder
- HR 3 december 2013, ECLI:NL:HR:2013:1564
- HR 3 december 2013, ECLI:NL:HR:2013:1571
- HR 1 april 2014, ECLI:NL:HR:2014:770, *NJ* 2014/268, m.nt. T.M. Schalken

- HR 25 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:714, *NJ* 2014/303, m.nt. N. Keijzer
- HR 7 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:2913, *NJ* 2014/500, m.nt. N. Keijzer

Gerechtshoven

- Hof Den Haag 3 februari 1989, ECLI:NL:GHSGR:1989:AB8303, *NJ* 1989/541
- Hof Den Bosch 1 maart 2005, ECLI:NL:GHSHE:2005:AU2846
- Hof Amsterdam 12 juli 2005, *JOR* 2005, 298, m.nt. M. Nelemans (*Cardio Control*)
- Hof Den Haag 14 december 2005, ECLI:NL:GHSGR:2005:AU8804
- Hof Arnhem 14 april 2006, ECLI:NL:GHARN:2006:AX5876
- Hof Amsterdam 1 maart 2007, ECLI:NL:GHAMS:2007:BC7973, *JOR* 2008/199, m.nt. F.G.H. Kristen (*Landis*)
- Hof Amsterdam 1 maart 2007, ECLI:NL:GHAMS:2007:BC9108
- Hof Amsterdam 28 januari 2009, ECLI:NL:GHAMS:2009:BH1789, *NJ* 2010/443, m.nt. J.M. Reijntjes
- Hof Den Haag 17 juli 2009, ECLI:NL:GHSGR:2009:BL2281
- Hof Den Haag 22 januari 2010, ECLI:NL:GHSGR:2010:BL0298
- Hof Arnhem 4 juni 2010, ECLI:NL:GHARN:2010:BM7073, 2010/31, m.nt. red.
- Hof Den Bosch 17 september 2010, ECLI:NL:GHSHE:2010:BN7215 (*Chinese horeca*)
- Hof Den Bosch 8 februari 2011, ECLI:NL:GHSHE:2011:BP3510 / ECLI:NL:GHSHE:2011:BP3514 / ECLI:NL:GHSHE:2011:BP3516
- Hof Arnhem 24 mei 2011, ECLI:NL:GHARN:2011:BQ5789
- Hof Arnhem 11 april 2012, ECLI:NL:GHARN:2012:BW4397
- Hof Amsterdam 29 november 2013, ECLI:NL:GHAMS:2013:4352
- Hof Den Haag 21 maart 2014, ECLI:NL:GHSHE:2014:868 / ECLI:NL:GHSHE:2014:880 / ECLI:NL:GHSHE:2014:884
- Hof Arnhem-Leeuwarden 23 april 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:3361

Rechtbanken

- Rb Breda 1 oktober 1985, ECLI:NL:RBBRE:1985:AB7740, *NJ* 1986/114
- Rb Arnhem 28 juli 1987, ECLI:NL:RBARN:1987:AC9950, *NJ* 1988/736
- Rb Rotterdam 10 maart 2000, ECLI:NL:RBROT:2000:AA5069
- Rb Haarlem 28 augustus 2002, ECLI:NL:RBHAA:2002:AE6898 en ECLI:NL:RBHAA:2002:AE6899
- Rb Maastricht 4 december 2003, ECLI:NL:RBMAA:2003:AN9731 / ECLI:NL:RBMAA:2003:AN9763 / ECLI:NL:RBMAA:2003:AN9779, *JAF* 2003/77
- Rb Amsterdam 3 december 2004, ECLI:NL:RBAMS:2004:AR6884 en ECLI:NL:RBAMS:2004:AR6888, *JOR* 2005/13
- Rb Amsterdam 11 februari 2005, ECLI:NL:RBAMS:2005:AS5811, *JOR* 2005/74, m.nt. F.G.H. Kristen
- Rb Amsterdam 19 januari 2006, ECLI:NL:RBAMS:2006:AU9945
- Rb Amsterdam 22 mei 2006, ECLI:NL:RBAMS:2006:AX6429 / ECLI:NL:RBAMS:2006:AX3111

- Rb Den Bosch 7 december 2006, ECLI:NL:RBSHE:2006:AZ3893 / ECLI:NL:RBSHE:2006:AZ3896 / ECLI:NL:RBSHE:2006:AZ3897 / ECLI:NL:RBSHE:2006:AZ3903 / ECLI:NL:RBSHE:2006:AZ3905 / ECLI:NL:RBSHE:2006:AZ3934 / ECLI:NL:RBSHE:2006:AZ3935, JGR 2007/1 en 2007/2, m.nt. M. Claessens
- Rb Rotterdam 6 juli 2007, ECLI:NL:RBROT:2009:BJ2696
- Rb Rotterdam 20 december 2007, ECLI:NL:RBROT:2007:BC0861, JOR 2008/46, m.nt. M. Nelemans
- Rb Amsterdam 31 oktober 2008, ECLI:NL:RBAMS:2008:BG4853
- Rb Amsterdam 3 april 2009, ECLI:NL:RBAMS:2009:BI0007, JOR 2009/167, m.nt. M. Nelemans & V.S.Y. Liem
- Rb Amsterdam 3 april 2009, ECLI:NL:RBAMS:2009:BI0034
- Rb Rotterdam 10 mei 2010, ECLI:NL:RBROT:2010:BM4602
- Rb Haarlem 8 december 2010, ECLI:NL:RBHAA:2010:BO8985
- Rb Rotterdam 24 mei 2011, ECLI:NL:RBROT:2011:BR0161
- Rb Rotterdam 7 november 2011, ECLI:NL:RBROT:2011:BU4360
- Rb Haarlem 10 februari 2012, ECLI:NL:RBHAA:2012:BW4887
- Rb Maastricht 22 maart 2012, ECLI:NL:RBMAAS:2012:BV9705
- Rb Rotterdam 4 mei 2012, ECLI:NL:RBROT:2012:BW5680, NJ 2012/371
- Rb Arnhem 24 mei 2012, ECLI:NL:RBARN:2012:BW6709
- Rb Arnhem 24 mei 2012, ECLI:NL:RBARN:2012:BW6488
- Rb Arnhem 24 mei 2012, ECLI:NL:RBARN:2012:BW6504
- Rb Rotterdam 29 november 2012, ECLI:NL:RBROT:2012:BY4960
- Rb Midden-Nederland 9 juli 2013, ECLI:NL:RBMNE:2013:2679
- Rb Limburg 14 februari 2014, ECLI:NL:RBLIM:2014:1324
- Rb Zeeland West-Brabant 21 maart 2014, ECLI:NL:RBZWB:2014:1911
- Rb Rotterdam 24 oktober 2014, ECLI:NL:RBROT:2014:8831

Bundesverfassungsgericht (Duitsland)

- BVerfG 29 mei 1974, BVerfGE 37, 271 (*Solange I*)
- BVerfG 22 oktober 1986, BVerfGE 73, 339 (*Solange II*)
- BVerfG 12 oktober 1993, BVerfGE 89, 155 (*Maastricht*)
- BVerfG 30 juni 2009, BVerfGE 2, 08 (*Lissabon*)

Bundesgerichtshof (Duitsland)

- BGH 1 februari 1962, NJW 1963/748 (*EURATOM-Geheimnisse als Gegenstand verräterische Beziehungen*)
- BGH 7 november 1983, NJW 1984/657 (*Nicht geringe Menge von Betäubungsmitteln*)

Højesteret (Denemarken)

- Højesteret 14 mei 2009, 219/2008